

Maakt Ouderschap Gelukkig?

Een Kwantitatief Onderzoek Naar de Samenhang Tussen het al dan Niet Hebben van Kinderen en het Welbevinden van 34-jarige Mannen en Vrouwen

Student: J.M. Doting (S4298632)

Begeleidster en eerste beoordelaar: dr. M. Osinga

Tweede beoordelaar: dr. B. J. A. de Groot

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk Pedagogische Wetenschappen

7 Juni 2024

Aantal woorden: 4,988

Abstract

This study focused on the potential association between having children or not and the well-being of 34-year-olds, measured in terms of negative emotions. The variable gender was included as moderator to examine whether gender influences the relationship between having children and well-being. To investigate the impact of having children on the well-being of adults, data from the 1970 British Cohort Study (BCS70) were used in this research. The BCS70 is a multidisciplinary, longitudinal study and the cohort members are from England, Scotland, and Wales. First, a Pearson correlation analysis was conducted. Subsequently, a *t*-test was performed and after conducting this test, linear regression analyses were carried out. The current study indicated that there is no direct link between having children or not and the level of well-being of adults. The absence of a significant effect between parenthood and well-being can be explained by the complexity of the variable well-being. However, the moderator gender did have a significant effect on the relationship between parenthood and well-being. The effect was found to be stronger for men than for women. However, this study had several methodological limitations: Firstly, self-report questionnaires were used, which may lead to socially desirable responses. Secondly, the distribution of the predictor was skewed. Finally, well-being was measured with a limited set of questions. Therefore, future research should strive for a more comprehensive approach of measuring well-being. Qualitative research could also be conducted on the influence of parenthood on well-being to explore the personal experiences of the respondents more deeply.

Keywords: children, gender, parenthood, well-being

Inleiding

De algemene overtuiging is dat ouders gelukkiger zijn dan mensen die geen kinderen hebben (Hansen, 2012). Kinderloze mensen zouden een minder betekenisvol leven hebben, aangezien zij onder andere eenzamer zijn en niet de dankbaarheid ondervinden die ouders wel krijgen van het hebben van kinderen. Hansen (2012) benoemt deze zogenaemde “*folk theories*” in zijn artikel. Uit een aantal studies blijkt ook een positieve relatie tussen ouderschap en welbevinden (Aassve et al. 2012; Kohler et al. 2005). Uit ander empirisch onderzoek blijkt echter een ouderschapsparadox. Wetenschappers als McLanahan en Adams (1987), Nomaguchi en Milkie (2003), Evenson en Simon (2005) en Vanassche et al. (2013) benoemen dat het hebben van kinderen zowel positieve als negatieve kanten heeft en het ouderschap ook negatieve effecten kan hebben op het welbevinden.

Hoewel volgens Kohler et al. (2005) de eerstgeborene een belangrijke bron voor geluk is, leidt het hebben van meer kinderen tot het verminderen van het welzijn van de vrouw terwijl dit voor mannen onaangetast blijft. Ook zijn werkende vaders gelukkiger dan werkende moeders (Aassve et al., 2012). Nu is het van belang om hier verder in te duiken, om zo te onderzoeken of er eventuele discrepanties zijn in het welzijn tussen zowel ouders en kinderloze volwassenen, als tussen mannen en vrouwen met kinderen. Dit onderzoek en haar uitkomsten kunnen leiden tot meer inzicht in het ouderschap en de invloed die het kan hebben op het levensgeluk van een volwassene.

Welbevinden

Het welbevinden houdt in hoe goed het leven van een persoon gaat. Hierbij gaat het om een combinatie van het goed voelen en het goed kunnen functioneren van een persoon (Keyes, 2002). Dit houdt niet in dat iemand zich altijd maar goed zou moeten voelen. Het ondervinden van negatieve emoties hoort ook bij het leven. Wanneer iemand in staat is om met deze emoties om te gaan, zal dit leiden tot positief welbevinden op de lange termijn. Echter kan het langdurig hebben van negatieve emoties ervoor zorgen dat een persoon minder goed zal functioneren in het dagelijks leven (Huppert, 2009).

Onder het goed voelen van een persoon valt niet alleen het hebben van positieve emoties als gelukkig en content zijn, maar ook emoties als interesse, betrokkenheid, zelfvertrouwen en affectie. Onder goed functioneren valt onder andere de ontwikkeling van iemands potentie, het controle hebben over het leven, een doel hebben in het leven en het ondervinden van positieve relaties (Huppert, 2009). Huppert en So (2013) meten welbevinden aan de hand van een conceptueel raamwerk. Binnen dit raamwerk wordt hoog welbevinden

gelijkgesteld aan een positieve mentale gezondheid. Het begrip welbevinden wordt ook wel gezien als een synoniem van positieve mentale gezondheid. De World Health Organisation (2001) definieert positieve mentale gezondheid als “een staat van welbevinden waarin het individu zijn of haar capaciteit realiseert, om kan gaan met de alledaagse uitdagingen, productief kan werken en een bijdrage levert aan de gemeenschap”.

Echter is het meten van het welbevinden in de literatuur erg heterogeen, er zijn namelijk weinig gestandaardiseerde richtlijnen voor de meting en er is een gebrek aan empirische vergelijkingen van schalen (Rice & Shorey-Fennell, 2020). In dit onderzoek wordt de nadruk gelegd op het meten van negatieve emoties als een indicatie van het welbevinden. De vragen in huidig onderzoek die gaan over de negatieve emoties kunnen geschaald worden onder de affectieve component zoals in het artikel van Westerhof et al. (2006) benoemd wordt. Deze component omvat het ervaren van zowel positieve als negatieve emoties. De negatieve emoties omvatten prikkelbaarheid, depressie, angst, stress en eenzaamheid (Westerhof et al., 2006).

Ouderschap en welbevinden

Er blijken verschillende resultaten wanneer gekeken wordt naar het effect van het hebben van kinderen op het welbevinden van volwassenen. Uit onderzoek van Blanchflower (2009) blijkt dat het welbevinden hoger is bij mensen zonder kinderen dan bij mensen met kinderen. Over het algemeen brengt het hebben van kinderen meer nadelen met zich mee dan dat het oplevert, wanneer gekeken wordt naar dagelijkse spanningen, sociale relaties en het mentale welbevinden. Zo ondervinden ouders bijvoorbeeld meer depressieve gevoelens en angst dan mensen die geen kinderen hebben (McLanahan & Adams, 1987).

Hansen (2012) heeft een hypothese opgesteld die verklaart waarom ouderschap niet enkel belonend is. Dit is de *costs of children hypothesis*. Dit houdt in dat kinderen verscheidene “kosten” met zich meebrengen, namelijk psychologische en financiële kosten, maar ook kosten op het gebied van het huwelijk en de mogelijkheden die iemand krijgt. Denk bij psychologische kosten aan vermoeidheid en het verminderen van de persoonlijke vrijheid. Maar in het huwelijk kan het ook leiden tot het minder tijd doorbrengen met je partner en het afnemen van iemands mogelijkheden. Met name voor vrouwen heeft het krijgen van kinderen invloed op de mogelijkheden in hun carrière, omdat de vrouw vaak de verantwoordelijkheid gaat dragen voor het huishouden en de zorg voor de kinderen (Kahneman et al., 2004). Hoewel het moederschap vaak leidt tot meer huistaken en conflicten in het huwelijk, blijkt uit onderzoek van Kohler et al. (2005) en Aassve et al. (2012) dat moeders toch meer geluk zouden ervaren dan vrouwen zonder kinderen.

Geslacht

Alhoewel vaders tegenwoordig meer betrokken zijn bij de zorg van hun kinderen dan vaders uit voorgaande generaties, spenderen moeders over het algemeen twee keer zoveel tijd aan de zorg van de kinderen dan vaders (Parker & Wang, 2013). Moeders zijn vaak nog de primaire verzorger en dragen vaak de verantwoordelijkheid voor de huis- en zorgtaken. Hierdoor zijn moeders vaak kwetsbaarder voor conflicten tussen werk en gezin dan vaders (Brewster & Rindfuss, 2000). Het hebben van een groot gezin terwijl de moeder werkt gaat vaak samen met een lager welbevinden, terwijl hiervoor het tegenovergestelde geldt voor mannen (Aassve et al. 2012). Hier komt het probleem naar voren dat het voor vrouwen moeilijker is om het gezinsleven te combineren met het werkleven. Wanneer moeders bijvoorbeeld terugkeren na verlof beginnen ze vaak met werken op een parttimebasis. Ondanks dat het parttime werken ervoor zorgt dat werk makkelijker te combineren valt met de verantwoordelijkheden die komen kijken bij het hebben van een kind, is het mogelijk dat er andere nadelige gevolgen om de hoek komen kijken. Vrouwen kunnen loon, bepaalde kansen die iemand met een fulltimebaan wel krijgt of zelfs baangarantie verliezen (Brewster & Rindfuss, 2000).

Hoewel veel onderzoeken hebben aangetoond dat bij moeders een aantal nadelige gevolgen komen kijken bij het ouderschap, is het niet duidelijk of zij eerder last hebben van psychologische problemen dan vaders. Uit het onderzoek van Simon (1992) bleek namelijk dat als vaders negatieve gevolgen van het ouderschap ondervinden dit voor hen eerder invloed kan hebben op hun mentale welzijn. Uit onderzoek van Hambridge et al. (2021) blijkt ook dat vaders tijdens de perinatale periode vaak het gevoel hebben dat ze falen als vader en als echtgenoot en dat ze daarnaast een negatief zelfbeeld hebben. Deze gevolgen ontstaan door nieuwe en verhoogde emoties van vaders die zij niet ervaarden voor de zwangerschap. Denk hierbij aan een overweldigend gevoel van neerslachtigheid en onzekere gevoelens (Hambridge et al., 2021).

Het huidige onderzoek

Er blijkt al verschillend onderzoek gedaan te zijn naar de invloed van ouderschap op het welbevinden van volwassenen, met uiteenlopende uitkomsten. Op basis van bovengenoemde literatuur kan gesteld worden dat het hebben van kinderen zowel voor- als nadelen met zich meebrengt. In dit onderzoek wordt gefocust op het de mogelijke samenhang tussen het al dan niet hebben van kinderen en het welbevinden van 34-jarigen, gemeten aan de hand van negatieve emoties. Hierbij wordt de variabele geslacht als moderator meegenomen om te onderzoeken of geslacht de relatie tussen het hebben van kinderen en welbevinden

beïnvloedt. Vandaar dat gekozen is voor de volgende onderzoeksvraag: *‘In welke mate hangt het al dan niet hebben van kinderen samen met hoe 34-jarige mannen en vrouwen zich over het algemeen voelen?’*

Het is van belang om dit te onderzoeken om te ondervinden of er mogelijke verschillen in het welbevinden zijn tussen ouders en mensen zonder kinderen en om te achterhalen welke rol geslacht speelt in deze mogelijke relatie. Dit kan helpen bij het identificeren van eventuele genderongelijkheden in de ervaring van ouderschap en het welbevinden van ouders. In de gezondheidszorg wordt nu met name de focus gelegd op het welbevinden van de moeder en hebben vaders vaak het gevoel dat ze over het hoofd gezien worden (Mayers et al., 2020). Door middel van onderzoek naar de samenhang tussen het al dan niet hebben van kinderen en het welbevinden van zowel mannen als vrouwen kan duidelijk worden of er mogelijk specifieke groepen zijn die extra ondersteuning nodig hebben. Als uit het onderzoek blijkt dat bepaalde groepen, zoals bijvoorbeeld mannen met kinderen, significant lagere niveaus van welbevinden ervaren, kan de gezondheidszorg gerichte interventies ontwikkelen om hun welbevinden te verbeteren.

Methode

Onderzoeksdesign

Om te onderzoeken wat de invloed van het hebben van kinderen is op het algemene welbevinden van een volwassene is in dit onderzoek gebruikgemaakt van data afkomstig van de 1970 British Cohort Study (BCS70). De BCS70 is een doorlopend, multidisciplinair, longitudinaal onderzoek. De 17,000 cohortleden, afkomstig uit Engeland, Schotland en Wales, werden gedurende hun leven ondervraagd door middel van verschillende follow-up onderzoeken. De data werden hier aan de hand van interviews en zelf-invulvragenlijsten verzameld (Dodgeon et al., 2020; Sullivan et al., 2023).

Populatie en steekproef

De totale steekproefgrootte van de BCS70 is een cohort van ruim 17,000 mensen die geboren zijn in Engeland, Schotland en Wales in één week in april in het jaar 1970. Hierbij is sprake van een nationale representatieve steekproef (Dodgeon et al., 2020). Voor dit onderzoek is een databestand van een follow-up onderzoek met 34-jarige cohortleden van de BCS70 gebruikt. Er hebben 9,665 cohortleden meegedaan aan dit follow-up onderzoek. De leeftijd van deze mensen varieert van 34 tot 35 jaar. Deze deelnemers werden geïdentificeerd uit de oorspronkelijke steekproef van de BCS70 en uitgenodigd voor een follow-up onderzoek. Deze ‘Age 34 Sweep’ bestaat uit 3,678 mensen zonder (niet-)biologische kinderen

(38.1%) en 5,952 mensen met (niet-)biologische kinderen (61.6%). Van 35 respondenten is echter onbekend of zij wel of geen kinderen hebben (0.3%). Er is daarom voor gekozen om deze participanten uit de dataset te verwijderen, aangezien deze informatie noodzakelijk is voor het onderzoek naar de samenhang tussen ouderschap en welbevinden. Zonder deze gegevens konden er geen nauwkeurige analyses uitgevoerd worden. De steekproef die dan overbleef bestaat uit 9,630 deelnemers. Hiervan hebben 2,167 mannen geen kinderen (22.5%) en 2,434 mannen wel kinderen (25.3%). Van de vrouwen hebben 1,511 geen kinderen (15.7%) en 3,518 vrouwen wel kinderen (36.5%).

Het Centre of Longitudinal Studies (CLS) heeft ervoor gezorgd dat missende variabelen constante waarden en labels hebben gekregen. Dit is namelijk -9, wat weigeren betekent, -8 betekent weet het niet, -7 betekent andere missende, -2 betekent inconsistente data en -1 betekent niet toepasbaar. In dit onderzoek is ervoor gekozen om “pairwise” verwijderen te gebruiken voor de onafhankelijke variabelen, wat betekent dat ontbrekende waarden weggelaten worden en de rest van de gegevens van de respondent behouden blijft.

Procedure

De 34-jarige deelnemers werden geïdentificeerd uit de oorspronkelijke steekproef van de BCS70 en uitgenodigd voor een follow-up onderzoek. De data hiervoor zijn verzameld tussen februari 2004 en juni 2005. Hiervoor hebben verschillende follow-up onderzoeken plaatsgevonden. Er zijn vragenlijsten afgenomen op 5-jarige, 10-jarige, 16-jarige, 26-jarige en 30-jarige leeftijd (Dodgeon et al., 2020; Sullivan et al., 2023).

Bij de deelnemers van het follow-up onderzoek is een 50-minutenlang face-to-face interview afgenomen. Het Core interview bestond uit een Computer Assisted Personal Interview (CAPI) en een Computer Assisted Self-completion Interview (CASI). Aan de hand van het CAPI werd informatie over de gezondheid en de sociale en economische status van de deelnemers geüpdatet. Door middel van het CASI werd informatie verzameld over attitudes, familielevens, drinken, vaardigheden, welbevinden en misdaad (The Centre for Longitudinal Studies, 2021).

Variabelen en instrumenten

De variabelen die in dit onderzoek meegenomen zijn, zijn het welbevinden, het wel/niet hebben van kinderen in het huishouden (zowel biologisch, als niet-biologisch) en geslacht. De data zijn verzameld aan de hand van een vragenlijst. De volgende negen vragen gaan over het welbevinden: (1) ‘*Voel je je vaak moe?*’, (2) ‘*Voel je je vaak miserabel en depressief?*’, (3) ‘*Maak je je vaak druk om dingen?*’, (4) ‘*Heb je vaak een woede-uitbarsting?*’,

(5) ‘Ben je vaak zomaar bang zonder reden?’, (6) ‘Ben je snel van streek of geïrriteerd?’, (7) ‘Ben je voortdurend opgewonden en zenuwachtig?’, (8) ‘Werkt elk klein dingetje op je zenuwen?’ en (9) ‘Gaat je hart vaak als een gek tekeer?’. Deze vragen hebben twee antwoordmogelijkheden (1 = ja, 2 = nee).

Het hebben van (niet-)biologische kinderen is in dit onderzoek één van de onafhankelijke variabelen. In de dataset waren het al dan niet hebben van biologische en niet-biologische kinderen twee aparte variabelen, maar deze zijn in dit onderzoek samengevoegd tot één variabele. Bij deze variabele houdt een score van 0 “geen kinderen” in en een score van 1 “wel kinderen”. De andere onafhankelijke variabele is het geslacht van de 34-jarige. Dit is de moderator, waarbij 1 staat voor “man” en 2 voor “vrouw”. Er is voor gekozen om deze variabele als moderator mee te nemen, omdat uit de literatuur blijkt dat het de samenhang tussen het al dan niet hebben van kinderen en welbevinden zou kunnen verschillen voor mannen en vrouwen. Het gebruik van geslacht als moderator helpt te begrijpen of en hoe deze relatie anders is voor mannen en vrouwen.

Data-analyse

De data werden geanalyseerd met behulp van IBM SPSS Statistics, versie 27 (IBM Corp., 2021). Met behulp van SPSS werd gekeken of er een verband bestaat tussen het al dan niet hebben van (niet-)biologische kinderen en het welbevinden van volwassenen. Eerst is er gekeken naar de correlaties tussen de variabelen om te achterhalen of daartussen mogelijke samenhang is. Vervolgens werd er een *t*-toets uitgevoerd om te onderzoeken of er een significant verschil bestaat tussen respondenten met en zonder kinderen wat betreft hun welbevinden. Voordat de ongepaarde *t*-toets werd uitgevoerd, is er gekeken of aan de volgende assumpties van de *t*-toets is voldaan: (1) de personen in de twee groepen zijn onafhankelijk van elkaar, (2) de scores zijn normaal verdeeld en (3) is er sprake van homogeniteit van de varianties (Van Heijst, 2022).

Na het uitvoeren van de *t*-toets zijn er lineaire regressieanalyses uitgevoerd om te achterhalen of er samenhang is tussen het al dan niet hebben van (niet-)biologische kinderen en het welbevinden en daaropvolgend of de onafhankelijke variabele geslacht als moderator invloed heeft op deze relatie. Hierbij is een significantieniveau (Alfa) van .05 aangehouden. Hier is van tevoren gekeken of aan de assumpties van een lineaire regressieanalyse is voldaan: (1) de populatiescores zijn onafhankelijk in de steekproef, (2) de scores in de groepen zijn normaal verdeeld, (3) er is sprake van gelijke standaarddeviaties in de populatie (homoscedasticiteit) en (4) er is sprake van lineariteit (Van Heijst, 2023). Om te kijken of er mogelijk samenhang is tussen het al dan niet hebben van kinderen en het welbevinden is een

enkelvoudige regressieanalyse uitgevoerd. Vervolgens is de moderator geslacht meegenomen en werd de invloed hiervan op de samenhang onderzocht door middel van een meervoudige regressieanalyse. In Figuur 1 en Figuur 2 zijn de variabelen die meegenomen worden in het onderzoek en de relaties daartussen weergegeven.

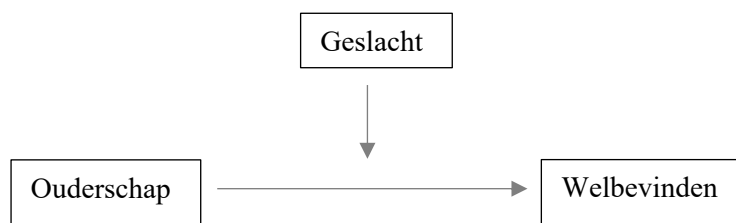
Figuur 1

Conceptueel model hoofdeffect

Figuur 2

Conceptueel model moderatie effect geslacht

Resultaten

Beschrijvende statistiek

Voordat de uitkomsten van de *t*-toets en de regressieanalyses beschreven werden, zijn eerst de beschrijvende statistieken van de variabelen welbevinden en wel/geen kinderen weergegeven in Tabel 1. De negen items die welbevinden meten hebben allen een tweepuntsschaal. Op vragen, zoals bijvoorbeeld: ‘Of iemand zich vaak miserabel en depressief voelt’, kon “ja” of “nee” geantwoord worden. Hier krijgt “ja” een score van 1 en “nee” een score van 2. Deze items zijn samengenomen en daarom loopt het minimum vanaf 9. Een score van 9 betekent dat iedereen de vragen met “ja” heeft beantwoord en houdt dus het meest negatieve welbevinden in. Het maximum loopt tot 18, wat dus het meest positieve welbevinden inhoudt. Er is te zien dat het gemiddelde vrij hoog ligt.

Van de variabele wel/geen kinderen zijn 35 missing data uit de dataset verwijderd (0.36%). Voor deze onafhankelijke variabele zijn de variabelen: ‘het aantal biologische kinderen in een huishouden’ samengevoegd met ‘het aantal niet-biologische kinderen in een huishouden’. Bij deze variabele is er een minimumscore van 0 (geen kinderen) en een maximumscore van 1 (wel kinderen).

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is eerst een onafhankelijke t -test uitgevoerd om te kijken of de gemiddelde scores van de groepen significant van elkaar verschillen. Om deze te kunnen uitvoeren moet gekeken worden of er aan de assumpties van de t -test voldaan wordt. De scores zijn onafhankelijk van elkaar, omdat er twee aparte groepen zijn en één enkele meting. De scores van de respondenten in de ene groep kunnen niet beïnvloed worden door de respondenten uit de andere groep. De standaarddeviaties verschillen niet meer dan een factor twee van elkaar, dus aan de assumptie van homogeniteit wordt ook voldaan. Met een histogram is gekeken of er sprake is van een normale verdeling van de data. Hier is te zien dat de data linksscheef is verdeeld en er dus niet aan de assumptie voldaan wordt (zie Bijlage A1).

Na de t -test is een regressieanalyse uitgevoerd. Ook hier kan gesteld worden dat de populatiescores onafhankelijk zijn, omdat er dus sprake is van twee aparte groepen en er één enkele meting is. Ook hier is te zien dat in beide groepen de scores linksscheef verdeeld zijn, wat betekent dat niet wordt voldaan aan de assumptie van normaliteit (zie Bijlage A2). Wel wordt voldaan aan de assumptie van lineariteit. In het spreidingsdiagram is een lineaire lijn zichtbaar (zie Bijlage A3). En ten slotte is er gekeken naar de assumptie van homoscedasticiteit. Uit Tabel 1 blijken de standaarddeviaties van de groepen dicht bij elkaar te liggen en de ene standaarddeviatie is niet een keer zo groot als de ander, wat inhoudt dat aan deze assumptie wordt voldaan.

Tabel 1

Beschrijvende statistieken van welbevinden en wel/geen kinderen

Variabelen	N	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Minimum	Maximum
Welbevinden*	9,566	16.33	1.89	9.00	18.00
W/G kinderen**	9,630	0.62	0.49	0.00	1.00
Welbevinden 0.00	3,649	16.35	1.90		
1.00	5,917	16.31	1.89		

Noot. *Welbevinden (9 = laag welbevinden, 18 = hoog welbevinden), **Wel/geen kinderen (0 = geen kinderen, 1 = wel kinderen)

Om te bepalen of de schaal van de negen samengenomen items betrouwbaar is, werd er gekeken naar de score op Cronbach's Alfa. De grens van Cronbach's Alfa ligt op .70. Er kan gesteld worden dat de schaal voor welbevinden betrouwbaar is (negen items; $\alpha = .76$) en er sprake is van voldoende interne consistentie tussen de items (zie Bijlage B1)

Vervolgens is er een bivariate Pearson's correlatieanalyse uitgevoerd. Uit de correlatietabel kan informatie gehaald worden over de relatie tussen de verschillende variabelen uit de dataset. De variabelen die in Tabel 2 te zien zijn, zijn: de afhankelijke en onafhankelijke variabele, maar ook de items waaruit de afhankelijke variabele bestaat en daarnaast de moderator geslacht. Tussen het wel of niet hebben van kinderen en het welbevinden bleek een correlatiecoëfficiënt die niet significant is.

Daarna is gekeken naar de correlatie tussen de verschillende items en de voorspeller: het al dan niet hebben van kinderen. Uit Tabel 2 blijkt alleen een positieve correlatie tussen depressiviteit en het wel of niet hebben van kinderen, wat betekent dat ouders minder vaak last hebben van depressieve emoties dan mensen zonder kinderen. Ook is er een positieve correlatie tussen de voorspeller en opgewondenheid, wat betekent dat ouders zich minder vaak zouden opwinden dan mensen zonder kinderen. Verder is de correlatie tussen de voorspeller en moeheid negatief, wat zou inhouden dat mensen met kinderen over het algemeen vaker vermoeid zijn. Daarnaast vertonen alle items van welbevinden significante negatieve correlaties met geslacht. Alleen tussen woede en geslacht is sprake van een positieve correlatie, wat betekent dat vrouwen minder woede ervaren dan mannen. Ten slotte werd gekeken naar de correlatie tussen geslacht en welbevinden. Deze correlatie is negatief, wat impliceert dat vrouwen een lagere score hebben op welbevinden dan mannen.

Tabel 2*Correlaties van alle in de analyse gebruikte variabelen*

Variabelen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. W/G kinderen.	-											
2. Moe	-.08**	-										
3. Depressief	.04**	.33**	-									
4. Bezorgd	.00	.30**	.39**	-								
5. Woedend	-.01	.13**	.25**	.13**	-							
6. Angstig	.02	.19**	.34**	.27**	.20**	-						
7. Geïrriteerd	-.01	.27**	.38**	.39**	.24**	.31**	-					
8. Opgewonden	.03**	.19**	.33**	.23**	.24**	.35**	.31**	-				
9. Op zenuwen werken	-.02	.25**	.36**	.24**	.26**	.32**	.38**	.46**	-			
10 Hartklopping	.01	.19**	.29**	.25**	.20**	.36**	.26**	.35**	.31**	-		
11. Welbevinden	-.01	.60**	.69**	.67**	.40**	.57**	.69**	.58**	.61**	.54**	-	
12. Geslacht	.18**	-.10**	-.06**	-.16**	.04**	-.09**	-.12**	-.02	-.06**	-.04**	-.13**	-

*Noot. *p < .05, **p < .01*

Toetsende statistiek

De onafhankelijke *t*-test werd gebruikt om te bekijken of de steekproefgemiddelden van de respondenten met kinderen en de respondenten zonder kinderen significant van elkaar verschillen. Er is gebleken dat dit verschil in het gemiddelde welbevinden voor mensen met en zonder kinderen niet significant is, want de *p*-waarde van .28 die hieruit volgde is groter dan de Alfa ($p < .05$) (zie Bijlage B2).

Daarna werd er een enkelvoudige regressieanalyse uitgevoerd om te kunnen bepalen of het al dan niet hebben van kinderen samenhangt met het welbevinden van 34-jarigen. De R^2 geeft aan dat 0% van de variantie van het welbevinden verklaard wordt door het al dan niet hebben van kinderen (zie Bijlage B3). Uit Tabel 5 blijkt ook dat het al dan niet hebben van kinderen geen significante voorspeller is van het welbevinden, want er bleek een *p*-waarde die groter is dan de grens van statistische significantie ($p < .05$).

Vervolgens is een meervoudige regressieanalyse uitgevoerd om te kijken of de moderator geslacht invloed heeft op de relatie tussen het al dan niet hebben van kinderen en het welbevinden. Wanneer we het hebben over moderatie spreken we ook wel over interactie. De interactie tussen geslacht en het al dan niet hebben van kinderen is significant ($p < .001$), wat inhoudt dat de variabele geslacht de sterkte van de relatie tussen het hebben van kinderen en het welbevinden beïnvloedt (Tabel 5). In Tabel 5 is te zien dat de interactieterm significant is en dat de regressiecoëfficiënt hiervan negatief is. Dit duidt aan dat het hebben van kinderen minder positieve invloed heeft op het welbevinden van vrouwen, dan op dat van mannen.

Tabel 5

Coëfficiënten enkelvoudige- en meervoudigeregressieanalyse

Model		Niet gestand. <i>B</i>	Coëfficiënten Std. Fout	Gestand. Coëfficiënten Beta	<i>t</i>	Sig.
1	(Constant)	16.35	0.03		521.57	.00
	W/G kinderen.	-0.04	0.04	-0.01	-1.09	.28
2	(Constant)	16.35	0.03		524.91	.000
	W/G kinderen	0.84	0.09	0.22	9.46	<.001
	Interactieterm*	-0.55	0.05	-0.25	-11.13	<.001

Noot. Model 1 = regressieanalyse zonder interactieterm, model 2 = regressieanalyse met interactieterm, *Interactieterm: geslacht*wel/geen kinderen

Door middel van split cases werd duidelijk dat de samenhang tussen het al dan niet hebben van kinderen en het welbevinden van mannen als statistisch significant wordt gezien ($p < .05$). Wel blijkt uit Bijlage B4 dat de R-kwadraat erg klein is, 0.1% van de variantie van het welbevinden van mannen wordt verklaard door het wel of niet hebben van kinderen. Daarom moet voorzichtig worden omgegaan met het trekken van conclusies op basis van deze resultaten.

Uit Tabel 6 blijkt dat het hebben van kinderen een significant effect heeft op het welbevinden van mannen, maar niet op dat van vrouwen. Mannen met kinderen hebben naar verwachting een hogere score op welbevinden dan mannen zonder kinderen. Voor vrouwen is het effect van het hebben van kinderen op het welbevinden niet significant wat betekent dat er geen statistisch significant verschil is in het welbevinden van vrouwen met of zonder kinderen.

Tabel 6

Coëfficiënten voor onafhankelijke variabele welbevinden

Geslacht	<i>F</i>	<i>B</i>	Std. Fout	Beta	<i>t</i>	Sig.
Man	(Constant)	16.52	0.04	427.03		.00
	W/G kinderen	0.12	0.05	0.03	2.241	.03
Vrouw	(Constant)	16.12	0.05	319.62		.00
	W/G kinderen	-0.04	0.06	-0.01	-0.57	.57

Discussie

Het huidige onderzoek heeft getracht een antwoord te vinden op de onderzoeksvraag: *‘In welke mate hangt het al dan niet hebben van kinderen samen met hoe 34-jarige mannen en vrouwen zich over het algemeen voelen?’* Het doel van dit onderzoek was om inzicht te verkrijgen in de relatie tussen het al dan niet hebben van kinderen en het welbevinden van volwassenen. Het huidige onderzoek toonde aan dat er geen direct verband is tussen het wel of niet hebben van kinderen en de mate van welbevinden. Op basis van de *t*-toets bleek namelijk geen significant verschil tussen de gemiddelde score op welbevinden van de groep met kinderen en de groep zonder kinderen. De bevindingen van dit onderzoek lijken in tegenspraak met de *folk theories*, die stellen dat ouders gelukkiger zijn dan mensen zonder kinderen (Hansen, 2012). Hoewel eerder onderzoek een positieve relatie tussen ouderschap en welbevinden suggereerde (Aassve et al., 2012; Kohler et al. 2005), wezen de resultaten uit dit

onderzoek erop dat het hebben van kinderen op zichzelf geen significante invloed heeft op het welbevinden van 34-jarigen. Dit komt overeen met de ouderschapsparadox, zoals benoemd door McLanahan en Adams (1987) en Nomaguchi en Milkie (2003), waarin wordt gesteld dat ouderschap zowel positieve als negatieve effecten kan hebben op welbevinden. Het is mogelijk dat de voor- en nadelen van ouderschap elkaar in dit onderzoek hebben opgeheven, wat heeft kunnen leiden tot een gebrek aan een significante relatie tussen de variabelen. De afwezigheid van een significante samenhang kan ook worden verklaard door de complexiteit van de variabele welbevinden. Welbevinden wordt door veel factoren beïnvloed, waaronder werkstatus, gezondheid, sociale relaties en hoe veerkrachtig je bent als persoon (Huppert & So, 2013; Ryff & Singer, 2008).

Na het meenemen van de variabele geslacht bleek dit invloed te hebben op de relatie tussen het al dan niet hebben van kinderen en welbevinden, zoals te zien was aan het gevonden interactie-effect. De samenhang tussen ouderschap en welbevinden leek echter voor vrouwen minder sterk te zijn, dan voor mannen. Daarnaast kwam naar voren dat het welbevinden van mannen met kinderen hoger lag dan dat van mannen zonder kinderen. Dit laatste resultaat is tegenstrijdig met onderzoek van Simon (1992) en Hambridge et al. (2021), waaruit bleek dat vaderschap een negatieve invloed heeft op het mentale welzijn van vaders en dat ze meer negatieve emoties ervaren dan mannen zonder kinderen. Een mogelijke verklaring voor deze tegenstrijdige resultaten kan zijn dat de vragenlijsten van de genoemde onderzoeken uitgebreider waren en andere factoren die het welzijn van vaders beïnvloeden meenamen. In onderzoek van Simon (1992) werden bijvoorbeeld ook vragen over de betrokkenheid in de opvoeding gesteld.

Voor vrouwen bleek uit de literatuur dat het welbevinden met name gemeten werd aan de hand van andere aspecten die welbevinden zouden beïnvloeden, zoals bijvoorbeeld het afnemen van de mogelijkheden en de conflicten tussen werk en gezin (Brewster & Rindfuss, 2000; Kahneman et al., 2004). Aangezien de nadruk in dit onderzoek meer lag op de negatieve emoties en minder op deze aspecten, zou dit kunnen verklaren waarom het gevonden effect van vrouwen minder naar voren komt. Wellicht had de vragenlijst te weinig vragen om het totale concept van welbevinden te meten. Andere aspecten van welbevinden zoals dus bijvoorbeeld het afnemen van de mogelijkheden, maar ook bijvoorbeeld de balans tussen werk en gezin zijn mogelijk niet goed onderzocht in huidig onderzoek vanwege de beperkte vragenlijst. Daarom zouden de gevonden resultaten kunnen verschillen ten opzichte van eerder onderzoek.

Beperkingen van het onderzoek

Dit onderzoek kent enkele methodologische beperkingen. Ten eerste is er gebruik gemaakt van zelfrapportagevragenlijsten, wat kan leiden tot sociaal wenselijke antwoorden en subjectieve interpretaties en ervoor kan zorgen dat de resultaten beïnvloed zijn. Ten tweede is er sprake van een scheve verdeling op de voorspeller. De groep van respondenten met kinderen is namelijk aanzienlijk groter dan de groep zonder kinderen. Ook is de groep vrouwen met kinderen meer dan twee keer zo groot als de groep vrouwen zonder kinderen. Dit kan leiden tot een onevenwichtige representatie, waardoor de resultaten mogelijk niet generaliseerbaar zijn naar de populatie. Ten slotte is het welbevinden gemeten met een beperkte set vragen die voornamelijk focussen op de negatieve emoties, wat een vertekend beeld kan geven van het totale welbevinden. Hoewel negatieve emoties een belangrijk aspect zijn van welbevinden, vormen ze niet het hele begrip. Andere aspecten zoals interesse, betrokkenheid, zelfvertrouwen en affectie, maar ook de ontwikkeling van iemands potentie, het controle hebben over het leven, een doel hebben in het leven en het ondervinden van positieve relaties zijn cruciaal voor een volledig begrip van welbevinden (Huppert, 2009). Het ontbreken van vragen die zich hierop richten kan leiden tot een incompleet beeld van het welbevinden.

Implicaties voor vervolgonderzoek

Deze studie draagt bij aan de wetenschappelijke kennis door de complexiteit van de relatie tussen ouderschap en welbevinden te benadrukken. Hoewel het onderzoek geen significante samenhang vond tussen het al dan niet hebben van kinderen en welbevinden, wijst het wel op de belangrijke rol van geslacht als modererende factor. Dit benadrukt de noodzaak dat onderzoekers bij het bestuderen van de impact van ouderschap niet moeten generaliseren, maar juist rekening moeten houden met genderverschillen.

Daarnaast zou toekomstig onderzoek moeten streven naar een meer uitgebreide benadering van het meten van welbevinden. Dit kan worden bereikt door gebruik te maken van een bredere set vragen, die dieper ingaan op de verschillende dimensies van welbevinden, zoals emotioneel, fysiek en sociaal welbevinden en hoe deze aspecten beïnvloed worden door ouderschap. Er zou ook kwalitatief onderzoek gedaan kunnen worden naar de invloed van ouderschap op het welbevinden. Dan kan er dieper ingegaan worden op de persoonlijke ervaringen van respondenten.

Conclusie

Concluderend kan worden gesteld dat dit onderzoek geen significante samenhang vond tussen het hebben van kinderen en het welbevinden van 34-jarigen. In dit onderzoek

werd gefocust op de negatieve emoties en het is mogelijk dat het welbevinden niet uitsluitend kan worden gemeten aan de hand hiervan. Daarnaast blijkt geslacht een modererend effect te hebben op de relatie tussen het al dan niet hebben van kinderen en welbevinden. Dit geeft aan dat toekomstige onderzoek rekening moet houden met genderverschillen. Ondanks de beperkingen biedt dit onderzoek waardevolle inzichten en legt het een basis voor verder onderzoek naar de relatie tussen ouderschap en welbevinden.

Referentielijst

- Aassve, A., Goisis, A., & Sironi, M. (2012). Happiness and childbearing across Europe. *Social Indicators Research*, 108, 65–86. <https://doi.org/10.1007/s11205-011-9866-x>
- Brewster, K. L., & Rindfuss, R. R. (2000). Fertility and women's employment in industrialized nations. *Annual Review of Sociology*, 26(1), 271–296. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.26.1.271>
- Dodgeon, B., Elliott, J., Hancock, M., Johnson, J., Parsons, S., Peters, A., Shepherd, P. (2020) *1970 British Cohort Study Age 34 Sweep User Guide*. London: UCL Centre for Longitudinal Studies.
- Evenson, R. J., & Simon, R. W. (2005). Clarifying the relationship between parenthood and depression*. *Journal of Health and Social Behavior*, 46(4), 341–358. <https://doi.org/10.1177/002214650504600403>
- Hambridge, S., Cowell, A., Arden-Close, E., & Mayers, A. (2021). “What kind of man gets depressed after having a baby?” Fathers' experiences of mental health during the perinatal period. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 21(1). <https://doi.org/10.1186/s12884-021-03947-7>
- Hansen, T. (2012). Parenthood and happiness: a review of folk theories versus empirical evidence. *Social Indicators Research*, 108(1), 29–64. <https://doi.org/10.1007/s11205-011-9865-y>
- Huppert, F. A. (2009). Psychological well-being: Evidence regarding its causes and consequences. *Applied psychology: health and well-being*, 1(2), 137-164. <https://doi.org/10.1111/j.1758-0854.2009.01008.x>
- Huppert, F. A., & So, T. T. C. (2013). Flourishing Across Europe: Application of a New Conceptual Framework for Defining Well-Being. *Social Indicators Research: An International and Interdisciplinary Journal for Quality-of-Life Measurement*, 110(3), 837–861. <https://doi.org/10.1007/s11205-011-9966-7>
- IBM Corp. (2021). IBM Statistics for Mac. Version 27. Armonk, NY: IBM Corp.
- Kahneman, D., Krueger, A. B., Schkade, D., Schwarz, N., & Stone, A. (2004). Toward national well-being accounts. *The American Economic Review*, 94(2), 429–434. <https://doi.org/10.1257/0002828041301713>
- Keyes, C. L. (2002). The Mental Health Continuum: From Languishing to Flourishing in Life. *Journal of Health and Social Behavior*, 43(2), 207–222. <https://doi.org/10.2307/3090197>
- Kohler, H.-P., Behrman, J. R., & Skytthe, A. (2005). Partner + Children = Happiness? The

- Effects of Partnerships and Fertility on Well-Being. *Population and Development Review*, 31(3), 407–445. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/j.1728-4457.2005.00078.x>
- Mayers A, Hambidge S, Bryant O, Arden-Close E (2020). Supporting women who develop poor postnatal mental health: what support do fathers receive to support their partner and their own mental health? *BMC Pregnancy Childbirth*, 20, 1-9
<https://doi.org/10.1186/s12884-020-03043-2>
- McLanahan, S., & Adams, J. (1987). Parenthood and psychological well-being. *Annual Review of Sociology*, 13(1), 237–257.
<https://doi.org/10.1146/annurev.so.13.080187.00132>
- Nomaguchi, K. M., & Milie, M. A. (2003). Costs and rewards of children: The effects of becoming a parent on adults' lives. *Journal of Marriage and Family*, 65(2), 356-374.
<https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2003.00356.x>
- Rice, S. P., & Shorey-Fennell, B. R. (2020). Comparing the psychometric properties of common measures of positive and negative emotional experiences: implications for the assessment of subjective wellbeing. *Journal of Well-Being Assessment*, 4(1), 37-56.
<https://doi.org/10.1007/s41543-020-00025-1>
- Ryff, C. D., & Singer, B. H. (2008). Know thyself and become what you are: A eudaimonic approach to psychological well-being. *Journal of happiness studies*, 9, 13-39.
<https://doi.org/10.1007/s10902-006-9019-0>
- Simon, R. W. (1992). Parental role strains, salience of parental identity and gender differences in psychological distress. *Journal of Health and Social Behavior*, 33(1), 25–35.
<https://doi.org/10.2307/2136855>
- Sullivan, A., Brown, M., Hamer, M., & Ploubidis, G. B. (2023). Cohort Profile Update: The 1970 British Cohort Study (BCS70), *International Journal of Epidemiology*, 52(3), e179. <https://doi.org/10.1093/ije/dyac148>
- The Centre for Longitudinal Studies (2021). *BCS70 Age 34 sweep - CLS*. CLS.
<https://cls.ucl.ac.uk/cls-studies/1970-british-cohort-study/bcs70-age-34-sweep/>
- Vanassche, S., Swicegood, G., & Matthijs, K. (2013). Marriage and children as a key to happiness? Cross-national differences in the effects of marital status and children on well-being. *Journal of Happiness Studies*, 14, 501–524.
<https://doi.org/10.1007/s10902-012-9340-8>
- Van Heijst, L. (2022). *T-test begrijpen, uitvoeren (SPSS) en het resultaat interpreteren*. Scribbr. <https://www.scribbr.nl/statistiek/t-toets/>

Van Heijst, L. (2023). *Regressieanalyse uitvoeren en interpreteren*. Scribbr.

<https://www.scribbr.nl/statistiek/regressieanalyse/>

Westerhof, G. J., Thissen, T., Dittmann-Kohli, F., & Stevens, N. L. (2006). What is the problem? A taxonomy of life problems and their relation to subjective well-being in middle and late adulthood. *Social Indicators Research*, 79, 97-115.

<https://doi.org/10.1007/s11205-005-3516-0>

World Health Organization (2001). *World Health Report 2001: Mental Health: New Understanding, New Hope*. World Health Organization.

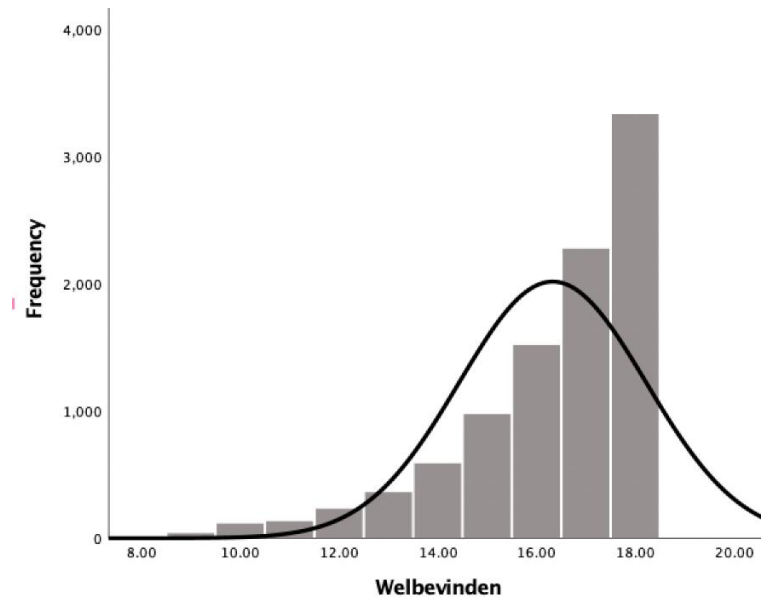
<https://public.ebookcentral.proquest.com/choice/publicfullrecord.aspx?p=284797>

Bijlagen
Bijlage A

Bijlage A1

Figuur 1

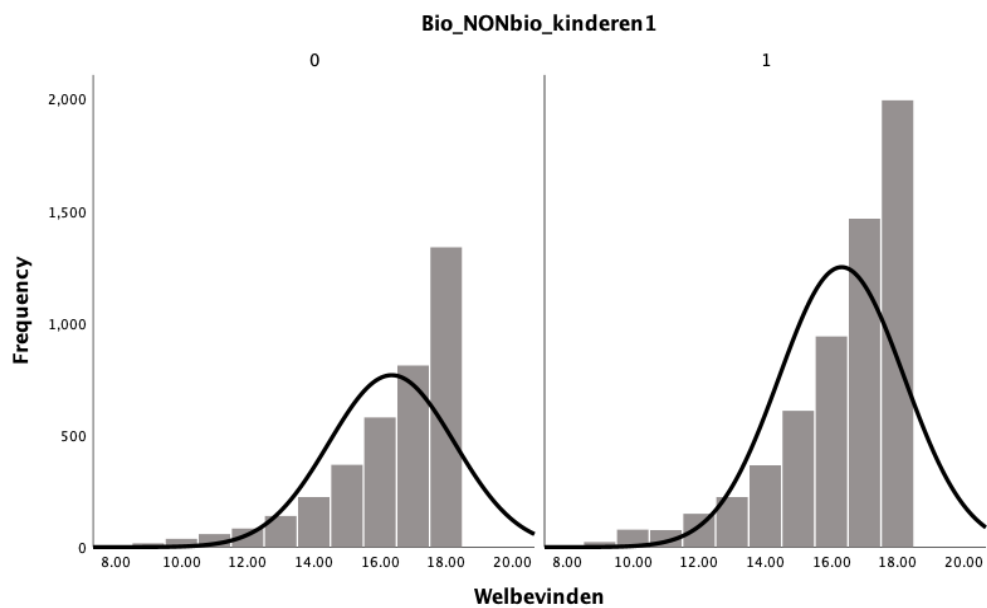
Histogram normaalverdeling welbevinden

Bijlage A2

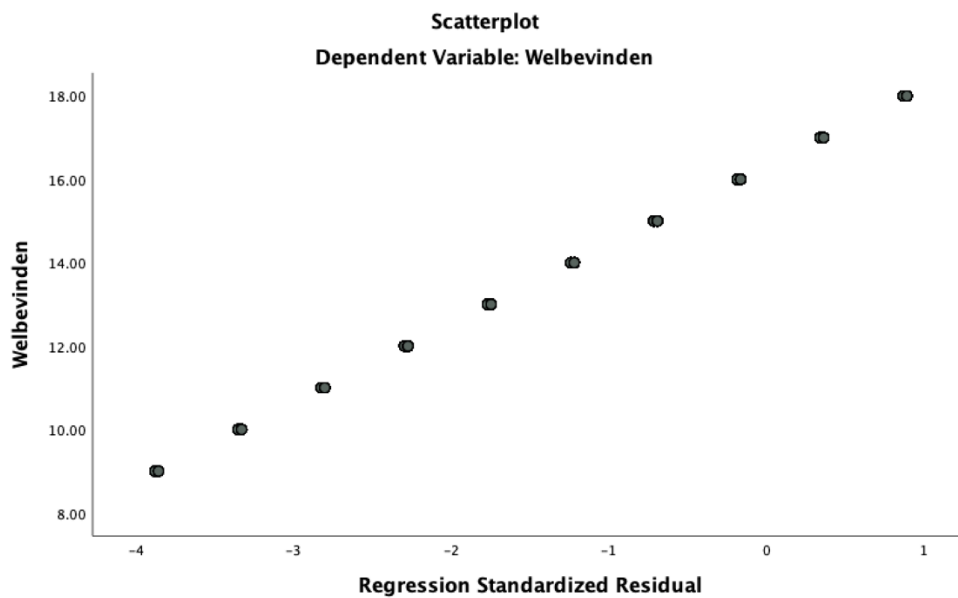
Figuur 2

Histogram normaalverdeling wel/geen kinderen en welbevinden

Bijlage A3

Figuur 3

Spreidingsdiagram**Bijlage B****Bijlage B1**

Tabel 1

Cronbach's Alfa voor de afhankelijke variabele

Variabele	N van items	Cronbach's Alfa
Welbevinden	9	.76

Bijlage B2

Tabel 2

Onafhankelijke t-test

	<i>F</i>	<i>T</i> -waarde	Df	Sig. (twee-zijdige p)
Welbevinden	0.33	1.09	9,564	.28

Bijlage B3

Tabel 3

Samenvatting statistisch model

Model	<i>R</i>	<i>R</i> -kwadraat	Gecorrigeerde <i>R</i> -kwadraat	Std. Fout van de schatting
1	.011 ^a	.000	.000	1.89

Noot. a Voorspellers: (Constant), wel/geen kinderen

Bijlage B4

Tabel 4

Samenvatting statistisch model

Geslacht	<i>R</i>	<i>R</i> -kwadraat	Gecorrigeerde <i>R</i> -kwadraat	Std. Fout van de schatting
Man	.033 ^a	.001	.001	1.79
Vrouw	.008 ^a	.000	.000	1.95

Noot. a Voorspellers: (Constant), wel/geen kinderen